

07.05.2018

Asia/37

§ 309

Valtuutettu Laura Kolben toivomusponsi matkailun aseman vahvistamisesta osana elinkeinopolitiikkaa

HEL 2017-010754 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Laura Kolbe) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kolbe Laura, toivomusponsi 4, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään, miten matkailun asemaa vahvistetaan tiiviimmäksi osaksi elinkeinopolitiikkaa nostamalla selkeämmin esiin Helsinkiin matkailukaupunkina, ei vain konferenssi- ja liikematkakaupunkina." (Laura Kolbe)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuuteuille.

Esittelijä viittaa kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon 30.1.2018 sekä kaupunginkanslian elinkeino-osaston valmisteluun ja toteaa, että kaupungin edellytykset vastaanottaa matkailijoita kehittyvät myönteisesti. Kaupungin houkuttelevuuteen, brändiin ja yritystoiminnan menestystekijöihin on kiinnitetty huomiota meneillään olevassa elinkeinopolitiikan painopisteiden 2018-2021 tarkastelussa, jota käsiteltiin kaupunginhallituksen elinkeinojaostossa 5.2.2018.

Helsingin kansainvälisen tunnettuuden ja vetovoiman vahvistaminen on olennainen osa kaupungin elinkeinopolitiikkaa. Matkailun edistämällä ja matkailuelinkeinolla on keskeinen merkitys kaupungin kilpailukyvyille. Matkailu on työvoimavaltainen ala, jonka merkitys nuorten työllisyyteen on suuri. Matkailun viimeaikainen kehitys on ollut suotuisaa, mutta sen edistämiseen liittyy vielä merkittävää potentiaalia. Strategiakaudella Helsingin asemaa matkailukaupunkina vahvistetaan useilla toimenpiteillä.

Kaupunkistrategian mukaan Helsinki panostaa matkailun edistämiseen, ja viihtyisä kaupunki houkuttelee myös matkailijoita. Strategian mukaan Helsingin tulee olla monipuolinen ja kansainvälisesti vetovoimainen kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumakaupunki. Tavoitteena on saada kaupunkiin myös uusia omaleimaisia vierailukohteita sekä hyödyntää merkittävää kaupunkien vetovoimatekijänä ja saariston houkuttelevuutta matkailukohteena. Kaupunkistrategian lisäksi kansainvälistä matkailumarkkinointia ohjaavat kaupungin markkinointistrategiset linjaukset 2016–2020. Tavoitteena on edistää kestävästä matkailukehityksestä, eri matkailuryhmien huomioon ottamista sekä mahdollisimman tasaista lähtöaluejakaumaa.

Matkailun kehitys vuonna 2017 oli erittäin myönteistä ja matkailuvuosi ennätysellinen. Kasvua oli erityisesti venäläisten ja aasialaisten matkailijoiden joukossa. Muun muassa kansainväliset suur tapahtumat, kuten taitoluistelun maailmanmestaruuskisat ja koripallon Euroopan mestaruuskilpailut, toivat Helsinkiin runsaasti matkailijoita.

Matkailun kehittämistä tehdään kaupungissa yli organisaatorajojen. Helsingin matkailumarkkinoinnissa on siirrytty yksittäisistä kampanjoista laajempiin kokonaisuuksiin ja Helsinki-brändin rakentamiseen. Kaupungin tytäryhtiö Helsingin Markkinointi Oy (Helsinki Marketing) vastaa Helsingin operatiivisesta kaupunkimarkkinoinnista ja kumppanuusyri-

tysten verkostoyhteistyöstä pääkohderyhminään kansainväliset matkailijat, päättäjät ja osaajat. Kumppaniyritysten kanssa tehtävän laajan yhteistyön lisäksi Helsinki Marketing edistää Helsingin kansainvälistä tunnettuutta matkailualan toimijoiden #helsingintekijät-verkoston kautta.

Matkailumarkkinoinnissa hyödynnetään digitaalisuuden tuomia mahdollisuuksia Helsingin markkinoimiseksi matkailijoille, tapahtumatuottajille ja kongressijärjestäjille. Vuonna 2017 avattiin myös uudistettu MyHelsinki.fi-sivusto, joka kokoaa yhteen Helsingin elämyksellisen ja toisaalta elinkeinopuolesta kertovan sisällön. Palvelun sisältöä ovat tuottamassa kaupunkilaiset, ja se palvelee kotimaisten ja ulkomaalaisten matkailijoiden ohella kaikkia helsinkiläisiä. Sivusto. Valtaosa matkailijoista varaa edelleen matkansa matkanjärjestäjien kautta, joita tavataan säännöllisesti muun muassa kansainvälisissä myyntitilaisuuksissa.

Helsingin matkailupotentiaalin entistä laajemmaksi hyödyntämiseksi kaupunginkanslian elinkeino-osasto on yhteistyössä matkailuelinkeinon, Helsinki Marketingin ja muiden sidosryhmien kanssa toteuttanut matkailua ja tapahtumia koskevan tiekarttatyön, jossa tunnistetaan matkailun edistämiseen liittyviä lisätoimenpiteitä kuluvalle valtuustokaudelle. Selvitys on tarkoitus tuoda kaupunginhallituksen elinkeinojaoston käsiteltäväksi keväällä 2018. Alustavasti esiin nostetut toimenpiteet liittyvät matkailun ja tapahtumien digitaalisen ekosysteemin kehittämiseen ja kestävän matkailu- ja tapahtumakehityksen varmistamiseen, ympäristösuuteen ja -vuorokautisuuteen. Matkailun kehittämisessä tulee myös hyödyntää nykyistä paremmin tutkimus- ja vertailutietoa, vahvistaa hotelli-investointien houkuttelemista Helsinkiin ja kehittää niihin liittyviä sijoittumisprosesseja sekä hyödyntää myös muita majoitusmuotoja. Edelleen tarvetta on matkailuun liittyvän alueellisen yhteistyön vahvistamiselle.

Matkailun edistämisessä käytetään entistä paremmin hyväksi myös Helsingissä järjestettäviä kulttuuri- ja taidetapahtumia. Vuonna 2020 Helsingissä järjestetään nykytaiteen suurtapahtuma, merellinen julkisen taiteen biennale. Erilaiset matkailun ja tapahtumien majakkahankkeet ja Helsingin merellisyyden hyödyntäminen on tunnistettu merkittäviksi kokonaisuuksiksi myös matkailun tiekarttatyössä.

Matkailu otetaan lisäksi huomioon käynnistyvässä keskustavisiotyössä, joka toteutetaan muun muassa kaupunkiympäristön toimialan, muiden toimialojen ja kaupunginkanslian yhteistyönä osallistaen laajasti myös yrityksiä ja asukkaita. Keskeisenä tavoitteena on esittää matkailu- ja tapahtumavyöhykkeet sekä yritysalueet sekä nostaa esiin kehittämiskohteita tai -teemoja. Tällaisia voivat olla muun muassa Teurastamon alue, ranta-alueet, Töölönlahti sekä Suvilahti.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

07.05.2018

Asia/37

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kolbe Laura, toivomusponsi 4, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 30.01.2018 § 39

HEL 2017-010754 T 00 00 03

Hankennumero 5264_157

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannatettavana, että selvitetään matkailun aseman vahvistamista tiiviimmäksi osaksi elinkeinopolitiikkaa ja nostetaan selkeämmin esiin Helsinki matkailukaupunkina, ei vain konferenssi- ja liikematkakaupunkina. Matkailun suuri merkitys Helsingin kehittymisen ja elinvoimaisuuden kannalta on tunnustettu kaupunkisuunnittelussa. Helsinkiä kehitetään matkailun näkökulmasta jo nyt erityisesti kantakaupungissa, satama-alueilla ja merellisissä kohteissa, jotka ovat matkailun kannalta merkittäviä. Myös suorien ja vaivattomien liikkumisyhteyksien merkitys Helsingin kansainväliseltä lentoasemalta kaupunkiin ja satamiin Helsingin vetovoimaisuutta lisäävänä tekijänä on tunnustettu. Uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) matkailun näkökulma on huomioitu monessa kohdassa. Yleiskaavan tavoitteena on erityisesti nykyisillä ja uusilla keskusta-alueilla kehittää urbaania kaupunkirakennetta ja -elämää, jotka palvelevat suoraan myös matkailijoiden tarpeita.

Erityisesti kansainväliset matkustajat arvostavat matkakohteen hyvää saavutettavuutta. Matkaketjun kaupunkiin tulee olla sujuvaa, helppoa ja vaivatonta niin lentoasemalta, satamista ja juna-asemilta kuin eri liikenneasemien välillä. Uuteen yleiskaavaan merkitty Lentoradan mahdollistava suora raideyhteys lentoasemalle sekä raideyhteyksimahdollisuus Tallinnaan vahvistavat Helsingin houkuttelevuutta erityisesti kansainvälisen matkailun näkökulmasta.

Kantakaupungin kävelykeskustan kehittäminen palvelee suoraan kaupunkimatkailua. Matkailijat ovat keskustassa jalankulkijoita ja jalankulkijoiden olosuhteiden parantaminen lisää matkailijoiden viihtyvyyttä ja kiinnostavuutta sekä asiointia keskustassa. Kaupunkimatkailijat edellyttävät hyvää keskustaympäristöä palveluineen ja keskustan kehittäminen on perusedellytys, kun kilpaillaan matkailijoista muiden kaupunkien kanssa. Kävelykeskustan toimivuus vahvistaa matkailijoiden kiinnostusta keskustasta. Matkailijat hakevat eurooppalaisista kaupungeista urbaanin kaupungin tiiviyyttä ja pienipiirteisyyttä. Kaupungista tulee löytyä matkailijoiden kannalta myös kiinnostavia ostospaikkoja ja -kohteita sekä ravintoloita ja kahviloita.

Matkustajasatamat lisäävät Helsingin vetovoimaisuutta Itämeren matkailukohteenä sekä vahvistavat keskustan matkailupalveluita ja elinkeinoja. Hernesaaren aluetta kehitetään matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden keskittymänä ja keskustatoimintojen merellisenä jatkeena. Helsinki ei ole pystynyt kasvattamaan risteilymatkustajamääriä Itämeren muiden risteilykohteiden tavoin. Hernesaaren risteilysataman ja alueen matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen tukee jatkossa risteilymatkustajien osuuden kasvua. Uudessa yleiskaavassa on linjattu metrolinjan jatkaminen Vuosaaren satamaan. Tämä mahdollistaa sujuvat yhteydet mahdolliseen matkustajaterminaaliin, jolle on varattu tilaa laajentamalla satama-alueita.

Uudessa yleiskaavassa merellisistä viher- ja virkistysalueista on osoitettu ne alueet, joissa on merkittäviä kehittämismahdollisuuksia erityisesti matkailun ja loma-asumisen näkökulmasta. Ne on merkitty yleiskaavakarttaan Merellisen virkistysalueen ja matkailun alueiksi.

Kaupunkistrategia korostaa Helsingin merellistä sijaintia osana sen perusluonnetta ja -olemusta. Strategian linjauksen mukaan lähisaariston avaamista yleiseen käyttöön jatketaan, merellisten kohteiden saavutettavuutta parannetaan, saariston palveluita kehitetään ja siitä tehdään entistäkin houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde. Valmisteilla olevan kaupunkiympäristön toimialan merellisen strategian keskeistä sisältöä on erilaisten verkostojen tunnistaminen ja suunnitteleminen. Liikenteen verkostoihin kuuluvat saavutettavuus, yhteydet mereltä maalle, huoltoverkostot sekä vesiliikenteen kehittäminen.

Maajoukkoliikenteen ulottaminen lähelle vesiliikenteen yhteyspisteitä, maa- ja vesiliikenteen aikataulujen yhteensovittaminen sekä erilaiset saaria ja manteretta yhdistävät vesiliikennereitit ja virkistystä palvelevat rengasreitit vaihtosatamaineen tarjoavat yhteystarpeiden lisäksi myös lähimatkailuelämyksiä. Vesiliikenne on mahdollista ulottaa myös naapurikuntien vesiliikenneverkkoon.

Toimintojen ja palveluiden muodostamat verkostot sisältävät elinkeino-toiminnan, virkistäytymiseen ja matkailun edellytysten parantamisen. Oman kokonaisuutensa muodostavat sini- ja viherverkostot rannoilla ja saaristossa, ekologinen kestävyys ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Merellisten yrittäjien, yhteisöjen ja muiden aktiivisten toimijoiden kanssa yhteistyössä kartoitetaan merellisen toiminnan tulevaisuuden tarpeita ja toiveita maankäytön suhteen. Yhteiskehittelyn kautta pyritään löytämään saariston kehitettäviä tähtikohteita ja uusia paikkoja merellisille toimintoille.

Merellisen matkailun potentiaaliin kuuluu sekä kaupunkilaisten lähimatkailua että kansainvälisesti kiinnostavia vierailukohteita. Paikallinen kysyntä takaa jatkuvan käytön rannikon ja saariston palveluille. Päämääränä on kaupungin merellisen profiilin nostaminen: merellisen Helsingin tunnetuksi tekeminen ja kehittäminen kansainvälisesti kiinnostavaksi vierailukohteeksi.

Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA osa II) tavoitteissa sekä valmisteilla olevassa kansallista kaupunkipuistoa koskevassa selvityksessä on otettu huomioon kaupunkilaisten virkistystarpeet mutta myös tapahtumamatkailun, luontomatkailun ja elämysmatkailun ja kokemuksellisuuden vaatimukset. Käytännön esimerkkinä luontomatkailun kehittämisestä on NATTOURS-hanke, jossa luontokohteiden kunnostuksella ja kännykässä toimivilla opastuksilla mahdollistaan paikallisten asukkaiden sekä matkailun tarpeet. Helsingin alueen kulttuuriympäristöt ovat matkailulle tärkeitä paikallisia nähtävyyksiä. Niiden kehittäminen tukee kaupungin vetovoimaisuutta ja matkailua.

Uudenmaan liitto on tunnistanut matkailua koskevia megatrendejä ja selvittänyt matkailun kehittämisen edellytyksiä selvityksessään matkailun aluerakenne Uudellamaalla 2050. Uudenmaan matkailun vahvuuksia ovat kaupunki- ja kulttuurimatkailun ohella ainutlaatuinen luonnonympäristö saaristoinen ja metsineen sekä keskeinen lentoasema. Selvitys kartoittaa myös tulevaisuuden matkailijoiden tarpeita mm. majoituksen, kokemisen, virtuaalisesti avustettujen luontokokemusten ja teemamatkailun osalta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

07.05.2018

Asia/37

Mikko Aho

Lisätiedot

Anne Karlsson, tiimpäällikkö, puhelin: 310 37444

anne.karlsson(a)hel.fi

Elina Luukkonen, yleiskaava-suunnittelija, puhelin: 310 37073

elina.luukkonen(a)hel.fi

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209

raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Meri Louekari, arkkitehti, puhelin: 310 37375

meri.louekari(a)hel.fi

Ulla Kuitunen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37293

ulla.kuitunen(a)hel.fi